

SZÉKELY-UDVÁRHELY

UDVÁRHELYVÁRMEGYE KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAPJA.

Előfizetési díjak: Egész évre 4 ft. Fél évre 2 ft. Negyed évre 1 ft. Egy példány ára 8 sz. Papotának és tanácsoknak egész évre 3 ft. — Hirdetéseik és előfizetéseik a közbeszólóban (Boteș) Pap könyvnyomdája) intézkedik.
Megjelenni hetenként egyszer: vasárnap.

Feloldó szerkesztő:
Dr. Vajda Emil.
Támaszkodó:
Selymossy Endre.
Függőskész:
Pogány Kornél.
Embergy Árpád.

A lap szellemi részét illető közlemények a főszámlájához tartoznak. Kizárólag nem adatok vissza. — Hirdetmények előző ábrájához szerinti számításnak — Egyre példányok lap-
bátok 600 János helyén, a közbeszólóban.
Nyitási péntek 12 kr. — Hirdetési díjak 30 kr.

A helyi jótékony nőegylet.

Ma délelőtti tartja a nőegylet évi közgyűlését. Érdekeseink tartjuk a titkári jelentés közlését, mely bepillantást enged az egylet áldásos beleletébe. Az 1894-95. sz. titkári jelentés a következőleg hangzik:

Tisztelt közgyűlés!

A lefolyt év a csendes és békés, de áldásos munkálkodás esztendeje volt, mert az egyesület szelid lelkű és buzgó elnöke, a választmányal egyetértve, nyolcz gyűlésben odaadó lelkiismeretességgel intézték el a folyó ügyeket.

Kimagasló mozzanat volt a lefolyt év működés körében az 1894. év október 7-én megtartott thea-estély, a mely csaknem 400 forintot jövedelmezett.

A helybeli, ugynevezett házisegények és elnyomorodott munkásképtelenek 300 ft. segélyezésben részesültek és ezenkívül 10 szegény sorsu vagy árva tanuló gyermek kapott teljesen új ruházatot, minek értéke 80—100 frtra tehető.

Az egyesület az elmúlt évben is tartott filléres estvéket és örömmel jelentem, hogy a választmány által fölkért rendezők, ha nem is mindnyájan, de többnyire szíves készséggel teljesítették a megbízást, melyért úgy ók, mint a fölkérések folytán közreműködött árva és hölgyek fogadják az egyesület által és elismerő köszönetet.

Összesen 18 filléres estélyt rendeztek és az elért anyagi siker is nemcsak közigazgatási és meggyógyított, hanem éppen természetesen felül valónak mondható, mert ezek az estvék 227 ft. tisztá jövedelmet hoztak.

Hálás köszönettel tartozunk méltóságos Oroszfi Mikó Árpád fő- és mélt. Ugron János alispán urnak, kik az elmúlt évben is szíves készséggel és díj nélkül engedték át az immár lebontás alatt álló ódon vármegye házáknak nagytérmet, egy a gyűlések, mint ha szükség volt, filléres estvék tartására és kik különben is mindig készséggel nyújtottak anyagi és erkölcsi támogatást és szíves ígérték megbirjuk, hogy ezután is számíthat az egyesület nagybecsű pártfogására.

A választmány az elmúlt évben is kérés szótartoztat a közönséghez ócska vagy lelett ruhadarabok ajándékozása iránt, melyekkel a szegény és árva tanuló gyermekek ruháztattak fel a zordon téli időben.

Az e tekintetben elért eredmény, ha nem is volt fényes, de kielégítőnek mondható, mert 20 iskolába járó szegény fiu- és leánygyermekket lehetett ellátni meleg ruházattal és még néhány helybeli öreg, munkásképtelen szegény ember is kapott téli öltönyt.

A szíves adakozók nevei egyenként jegyzőkönyvébe vannak beírva, de még sem inuizasthatjuk el, hogy nemes szívre valló adakozókészségükért most is hálás köszönetet ne mondjunk, így az egyesület, mint az adakozás által megörvendeztetett szegény és árva gyermekek nevében.

Örömmel jelehetjük azt is, hogy a választmány a múlt évben tartott közgyűlésről nyert meghatalmazást következőképpen jó reményű tanulmányt követve évenként 100 ft. segélyezésre. Ezek közül egy teljesen árva és szegény tanár-leány, ki most a sepi-szentgyörgyi állami kisdóvónó képző

kitűnő és feddhetetlen erkölcsi növendéke, s mint ilyen méltóan megérdemli a gyámoltatást. A másik, ki elé való s kinek csak édes anyja él, a kolozsvári m. kir. állami tanítónő-képzőben ohajította tanulását folytatni, de testi gyengesége miatt fölvetése a jövő iskolai éve maradt és így a részére kiállításba helyezett 100 ft. segély is — oajtatása szerint — jövő iskolai éve van fenntartva, mert ilyen természetű segélyezésben csak olyan élde való segély és árva leányok részesülhetnek, a kik tanulásukat abból a czélból folytatják, hogy az által tisztességes megélhetésüket biztosítsák.

Felvitása következik.

Budapesti level.

Budapest, 1895. április. 20.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Agárdi itt volt, elmémet, Elmondhatá-e magáról: Jöttek, látam, győztem 2 (viesi, mint 6 mondaná). Mert azt talán még sem hiszi a világ, hogy pusztán udvariaságból látogatott el hazánkba.

A tengerparton s Krajnában megengedt a föld, de csak kisebb kaliberről földönnyel; az is maradtat volt. Viték az elemek harcolni, mint a megbolgondolt Keresztess bácsi, mikor egymással osztoztatta a tusokat, a nélkül, hogy ő kapott volna. O is meghalt, ritkítva a comme il faut vívomesterek számát s maga után egy egész matador-iskolát hagyva.

Kelen a nagy háború saja leosenesült, de a meggyezés nem akar oly simán menni. Penygetőzik a franczia, angol s orosz; meg akarják ijeszteni a vitéz jásánt, de vajjon megajd-e? Különb Japán! kísérletekkel dolgozik, mert lám a szerencsétlen sorsa Orth Jánost Jamataga

T Á R C Z A.

A homoródalmási barlang és környéke.

(Az E. M. K. E. jubileári közgyűlése alkalmából az E. K. E. udvarhelyi megyei szakosztálya által írt és 6-án rendezett közgyűlésénél.)

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület 10 éves fennállásának ünnepélyes közgyűlést, mint már közöndös dolog, Székely-Udvárhelyen tartja meg június 4-én. Ez okból az Erdélyi Kárpát Egyesületnek udvarhelyi megyei, alig 6 hónapos szakosztálya elhatározta, hogy úgy a távolból ide jövő, mint a városi és megyei résztvevőknek székely, a megye nevezetesen pontiaknak bemutatása szempontjából társas kiándulások tartat. A szakosztályának ez lesz első szereplése, mintegy bemutatkozás. Kihatalással lehet az a szakosztály további működése nézője is. Epp ez indít engemet, mint a szakosztály egyik tagját arra, hogy azon kiándulási helyeket, a mely nyíltan ismerem, leírjam.

Nem tartok azokkal, kik megelégedésnek tartják a tudás szépségét, ha először elmentek, mint sem tudnak; inkább csatlakozom azokhoz, kiknek véleménye szerint valamely idejű termései szépsége annál jobban kiindul, minél többször és több oldalról vizsgáljuk. Részleteim ismerete adja meg a maradásból észbenvenem. Már pedig a társas kiándulás, azon kevés idő alatt, csak előleges tájékozódás mellett végezhető úgy, hogy a résztvevőkben gyönyörűséget és állandó bonyomást keltsenek. A kik velem tartanak, későbbőljenek, mert reggel 5 óra kor lesz az indulás — most csak elméletben.

Reggeli 5 órákor vonulunk ki a városból a Kossuth-utczán. A város végén haladva jobbra látjuk az ő Budvárt csopod oldalán bemeződők közünyaival (szemével), balról a Kuvar nevű

hegy végénél a kápolnát, sósukat, ha a megyében oly gazdagon előforduló konyhasó egyik tele. Nyugszik feltáratlanul Felső-Boldogasszonyfalra közt az ut a N. Kikülli völgyéből keletra fordul s egy patak mellett Árvafalván, Patakfalván át félvezet azon hegyhátra, melynek neve Kései tó, melynek folytatása képei választóját a Nagy-Kikülli és Ott folyóknak. A Kései-tótról tekintve, magunk előtt látjuk Nagy-Homoród-völgyt, mely északra délre nyílik egész az Oltig. Két oldal magas hegyekkel a válsáktól sötét ennelkedésekkel szegélyezik. Völgyfalján egész gazdag községekben. Ott látjuk a völgy torlatában Homoród-Keményfalva, Abásfalva, a kiserődelést részben H.-Szent-Márton, Becsnyó, Szent-Pál, Szent-Péter, Várofalva, Jánosfalva, Doros, Belsőfalva, a jobboldali magaslattól Nagyot. A völgyfalván szintén válsáktól sötét, mint a községekben előforduló sósukat s határakban (Szent-Pál) a sógyógy sókivárázása, meg a dombokon előforduló gypsz jelölnek.

Homoród-Szent-Mártonnál a völgyön fölé felhaladunk Abásfalva, honnan déli irányban átvezetünk azon a magaslaton, mely a Nagy-Homoród-völgyt a Kis-Homoród-völgybe választja, azt egy szöglyben fekszik Homoród Almás, hová reggeli 8 órákor érkezünk meg. Ha az időjárás ismét lehetetlenül teszi, akkor H.-Oklánd felé menve, csak 9 órákor érkezünk be.

Homoród-Almásan az odaváló s tórt váratkos fogatokra állítva, déli irányban folytatjuk útunk során az riválsáktól, és mely a Kis-Homoród-völgyt választja el a Vargyas patak völgyétől, ha a barlang környéke van. 10 órákor már a Vargyas-völgyében, annak a barlangon felül tágas részében vagyunk, mely völgy a vízen át vezetődő ideál megcsinál. A patak sziklák közé sötét és a szemlől nem tudja magát tájékoztatni, vajjon milyen irányban haladhat az útján, báki egyetlen sziklatömbökkel látszó hegyen

keresztül. Folyását a meder szük völgy miatt fogattal nem követhetjük, de még szemmel sem, kanyargásai miatt. A hidon állépnak a patak baloldali és ott délkeletnek tartva $\frac{1}{2}$ órányi folyamot nos emelkedés után félérünk egy hatalmas hegy, az ugynevezett Máltozó alján, melyet kaszálón használnak, s melyen néhány csűr és egy hatalmas romladó látni látható. Ez a Kő-mező; ná-melyek szerint Kápolnabazs, mert a monda szerint az romja volna azon kápolnának, melyet a társasúrát után a barlangból megszabadulnak építettek Isten dicsőítésére. A Kőmőzön már a hegytömbből két céstest különbölhetünk meg a 925 méter magas Máltozó, melynek alján állnak és vele szemben északra a valamivel alacsonyabb, Erős tetejű.

A testi erő felrészítésére szánt villásgreggeli után induljunk a patak megkeresésére, mert az vezet a barlanghoz. A Kőmőzön délre haladva, hirtelen egy meredek lejtő szétállt állnak, melynek aljáról felhalmozik a patak szűsége. A meredek el dalon nehezen leereszkedünk a víz partjára, sűdön szét akarunk tekinteni, akkor vesszük észre, hogy oly szük mederben vagyunk, melyből az óriás sziklafalak miatt még az égől is csak keskeny szalag látni. A patak talso partjáról nagy kőlyukak kándálnak az Erős oldalából, mint barlangbejáratok, melyeknek belsége még ismeretlen. A patak északra jövő, neki megy az Erősnél; de az erősből lévő, keletra folytatja a Málnát s mi kénytelenek vagyunk utána menni, pedig nem látunk a Málna semmi áráját, csak gyönyörű óriás méretű sziklaszoportozást. Midőn a patak folyását a Málnát tövög kiérünk, akkor vesszük észre, hogy a víz egyrésze eltűnik alján, behatol nagy zúhatással egy szük nyílás barlangba s ki tudja, milyen után követ, míg a delvonyított oldalán ismét előbörök. A szük nyílásban be nem fért vízömlés pedig egyet kanyarok s njólt átvezedik az Erős oldalába.

